

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de

Lvgdvni, 1609

Adulterium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

Colloqui cum dæmonibus corpora hominum obsidentibus, propter curiositatem, vel vanitatem, est peccatum veniale; quoniam nunquam licet illis coïti nisi tanquam inimicis. *ibidem.*

ADULTERIVM.

ADULTERIVM est species & circumstantia distincta à cæteris speciebus Luxuriæ, & ideo est necessariò confitenda. cap. 6. num. 5. & No. num. 4.

Adulterum est habere copulam cum coniuge alterius. cap. 16. num. 3. & hoc quamvis sit separata à marito per diuortium, quoad thorum vel cohabitationem. capit. 22. num. 46.

Coniugatus, qui adulterat cum aliena coniugata, tenetur vtrumque explicare in confessione. cap. 6. num. 5. & in No. num. 4.

Adulterium viri grauius est quàm fœminæ secundum vnâ considerationem, & leuius secundum alteram. Grauius, quia maioris vigoris ratione vitur, & melius potest resistere; debetque suam vxorem virtute vincere, eamque suo exemplo regere. Est tamen grauius adulterium fœminæ, eo quòd ipsa facit prolem de suo patre incertam, &

C 5 maius

maius scandalum generat. cap. 16. num. 23.
& No. num. 24. cap. 16.

C Mulier coniugata, quæ fingens se prægnantem, accipit filium alienum, & quæ suscepit filium ex adulterio, quamvis illum tribuat marito, absolui potest, licet talis filius participet hæreditatem ac si esset legitimus. cap. 16. num. 43. 44. Dummodo ipsa non possit aperire veritatem sine periculo vitæ, vel famæ. num. 45.

Quod si cessat huiusmodi periculum, & ipsa credit sibi adhibendam esse fidem, tenetur reuelare. num. 46. Similiter si credit filium spurium sibi daturum fidem, & relicturum fratribus legitimis totam hæreditatem, tenetur filio reuelare secretum. num. 46.

Quando verò non tenetur reuelare, vel sua reuelatio non est sufficiens, tenetur resarcire filiis legitimis meliori modo, quo potuerit. Ibidem.

D Tenetur etiam resarcire huiusmodi damnum ille qui coniugatæ tradidit filium ad supponendum. Ibidem. num. 48.

Tenetur etiam adulter si credit, aut credere debet, esse suum. Tunc autem non tenetur id credere, quando mater est leuis, & solita cum aliis adulterari, vel quia ipsamet dubitat, utrum sit filius adulteri, vel mariti. Nec ipse facile debet credere, se ad id obligatum.

gatum. cap. 16. num. 49. §. Interrogatus. No. num. 48. 49.

Si autem credit esse suum filium, tenetur patri putatio restituere impensas, quas in illo nutriendo fecit. Et etiam hospitali, si apud illud expositus fuit. Insuper & patri putatio tenetur restituere dotem aut sponsalitiā largitatem, si quam dedit ei: imò & filii eius id quod de patris hereditate habuit. num. 48. & No. 49.

Tenetur autem restituere patri putatio **F** si viuit, non quantum valet hereditas, sed iuxta prudentis & boni viri arbitrium consideratis considerandis. Sed post mortem eius si hereditas est iam acquisita inter spurium & eius fratres legitimos, tenetur spurij pater, vel persona ad id obligata, quantum valet hereditas filij sui, restituere ceteris. Quod si ista persona sit in articulo mortis constituta, & tunc velit restitutionem facere, poterit filij sui fratres legitimos meliorare, de illa bonorum suorum parte, quam iuxta leges suae regionis potest liberè cuicumque volet relinquere. ibidem. num. 48. & No. num. 50. vsque ad finem. Ratio, autè, ob quam adulter tenetur ad restitutionem, est, quia licet non sit causa proxima huius damni, tamen est satis propinqua. & ut aliquis teneatur de dāno, non requiritur esse

esse causam proximam. num. 48. & Nouo num. 49.

F Præterea quoniam adultera tenetur ad huiusmodi restitutionem, & tamen non est causa propinquior damni, quàm adulter. n. 48. & No. 49.

Quòd si adultera non possit restituere hæreditatem filiis legitimis, nisi detegendo marito adulterium, non tenetur restituere. cap. 27. num. 90. §. 8. Rationem huius vide tit. Bona hominis.

G Coniugata habens filios ex adulterio, potest testari, quia potest appellare eos filios, non vocando eos legitimos: vel potest eos vocare legitimos sine mendacio, intelligens intra se esse tales secundum communem æstimationem. cap. 16. num. 48.

Filius spurius qui iam in hæreditatem successit, quomodo restituet, aut quid debeat facere. vide, tit. Filius.

Adulterans coniux quomodo perdat ius exigendi, aut petendi debitum, aut si fit bigamus ex redditione coniugi adultero. vide tit. Matrimon. x. lit. P. & XIII.

Quando potest maritus accusare vxorem adulterij, & quando non, vide tit. Matrim. 10. §. 9. de pœnis adulterorum. vide tit. concubinarius.